

Příloha č. 2 DLZ kraje

Průchod žáků vzdělávací soustavou v období 2003/2004 až 2013/2014

Předložený text se zabývá perspektivou středních škol z hlediska počtu nově přijímaných žáků i výkonů škol celkem v období do roku 2013/2014. Jeho snahou je postihnout nejenom období rámované horizontem zpracovávaného dlouhodobého záměru, ale zasahuje dál do období významných demografických změn. V textu je pracováno pouze se žáky a studenty v denní formě studia.

Dlouhodobý záměr je koncipován do roku 2009. Z hlediska průchodu žáků vzdělávací soustavou je v tomto období značný rozdíl ve vývoji počtu osmnáctiletých, kteří tvoří potenciál absolventů středních škol a počtu patnáctiletých, kteří jsou ke středoškolskému studiu přijímáni.

Období do roku 2009 je ještě poměrně nezatížené poklesem počtu obyvatel ve věku 18 let, tedy z hlediska počtu absolventů středních škol. Pokud by byl počet osmnáctiletých v jednotlivých letech odvozován z počtu narozených před osmnácti lety, pak vývoj je vyjádřen v následující tabulce:

	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	11/12	12/13	13/14
žáci 18 let	8125	8102	8101	8090	7952	8118	8050	7482	7449	6771	6012

Z uvedené řady vyplývá, že v roce 2009/2010 bude počet osmnáctiletých roven 8050 oproti počtu 8125 osmnáctiletých v roce 2003. Na konci období, ve kterém je sledován průchod žáků vzdělávací soustavou pro zpracováváný dlouhodobý záměr bude tedy počet osmnáctiletých ještě na úrovni předchozích let, avšak již v dalším roce poklesne na 7482 osmnáctiletých. V následujících letech pak bude docházet k významnému poklesu počtu mladistvých až na úroveň zhruba 5500 osmnáctiletých.

Nepříznivý demografický vývoj v období vymezeném zpracovávaným dlouhodobým záměrem se však týká již významně patnáctiletých, kteří představují základnu pro přijímání ke studiu na středních školách. Časová řada byla vytvořena obdobně jako pro počty osmnáctiletých, avšak s posunutím o tři roky, neboť patnáctiletí v roce 2003/2004 budou v roce 2006/2007 osmnáctiletými včetně jejich počtů.

	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	11/12	12/13	13/14
žáci 15 let	8090	7952	8118	8050	7482	7449	6771	6012	5527	5627	5594

Pokud tedy v roce 2003/2004 bylo možné kalkulovat s počtem 8090 patnáctiletých, pak v roce 2009/2010 jich bude pouze 6771, tedy pokles představuje 16,3%, a v roce 2013/2014 bude počet patnáctiletých již na úrovni pouze 5594 mladistvých. I když nelze ztotožnit počet patnáctiletých, odvozených z demografického vývoje, s počtem přijímaných žáků do prvních ročníků středních škol v absolutních hodnotách, neboť počet přijímaných je vždy větší, pak ale z relativního vývoje počtu patnáctiletých lze usuzovat na potenciál, ze kterého lze vycházet při vytváření předpokladů počtu přijímaných žáků.

Pokles počtu žáků ovlivňuje ve svém důsledku počet mladistvých ve věkové kohortě patnáctiletých až osmnáctiletých, kteří představují věkovou skupinu žáků středních škol.

	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	11/12	12/13	13/14
15-18 let	32418	32245	32261	32210	31602	31099	29752	27714	25759	23937	22760

Jestliže v roce 2003/2004 bylo v kohortě patnácti až osmnáctiletých celkem 32418 mladistvých, pak v roce 2009/2010 bude v téže kohortě pouze 29752 mladistvých což představuje pokles o 8,22 %. Tento pokles by se ještě nemusel jevit významný, avšak o 4 roky později v roce 2013/2014 bude v kohortě pouze 22760 mladistvých, což je o 29,8 % méně než v roce 2003/2004. Z toho důvodu je proto potřebné již v záměrech do roku 2009 zvažovat perspektivu dalšího vývoje školství se zřetelem zejména na počty žáků po roce 2009.

Z výše uvedených důvodů nelze již ani v bezprostředně nadcházejícím období zvyšovat významně počty nově přijímaných žáků do prvních ročníků středních škol. Vycházejí z počtu žáků v jednotlivých ročnících středních škol bude ve školních letech 2005/2006 až 2007/2008 počet žáků zhruba konstantní, a pak již bude docházet k poklesu počtu žáků a tedy snižování výkonů středních škol.

Na základě rozboru z minulých let je možné předpokládat, že poměr počtu nově přijatých k počtu patnáctiletých se nebude dlouhodobě měnit a bude zhruba na úrovni 112 % bez významnějších výkyvů. Zájemem je dosáhnout plynulého vývoje výkonů, vycházející ze skutečného stavu a přibližně kopírující demografický vývoj.

Gymnázia

Vzhledem k rozdílné délce trvání gymnaziálního studia je třeba vycházet z počtu žáků nejen patnáctiletých, ale i jedenáctiletých nastupujících do osmiletých gymnázií, i třináctiletých žáků, kteří nastupují do šestiletých gymnázií.

Osmiletá gymnázia

Ve školním roce 2003/2004 bylo 7482 jedenáctiletých a z nich bylo přijato do prim osmiletých gymnázií 579 žáků, tj. 7,74 %. Jestliže tento procentní podíl byl v roce 2003/2004 vyhovující, lze předpokládat, že jej lze zachovat i pro příští roky. Tento předpoklad však znamená, že již ve školním roce 2007/2008 bude moci být z celkového počtu 5527 jedenáctiletých přijato pouze 480 žáků do prim osmiletých gymnázií a tento počet by měl být pak již v dalších letech zachován. V roce 2005 ještě oproti demografickému vývoji k poklesu počtu přijímaných do prim nedošlo. Počet jedenáctiletých sice byl již významně nižší, avšak počet přijímaných do prim čerpal ještě z populačně silnějšího pátého ročníku základních škol. Pokud má počet přijímaných žáků reagovat na demografický vývoj, pak by pokles přijímaných měl nastat již v roce 2006/2007. Pokud by k tomuto poklesu nedošlo, pak by byl v roce 2009/2010 podíl nově přijímaných žáků do víceletých gymnázií na úrovni 10,35 %.

	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	11/12	12/13	13/14
žáci 11let	7482	7449	6771	6012	5527	5627	5594	5583	5639	5554	5733
přijetí prima	579	555	580	510	480	480	480	480	480	480	480

V tomto počtu žáků prvních ročníků osmiletých gymnázií všech zřizovatelů je ve školním roce 2003/2004 započteno 60 žáků prim osmiletých gymnázií soukromých zřizovatelů, 33 žáci primy církevního gymnázia a 23 žáci primy obecního gymnázia, což představuje celkem 20,03 % žáků prvních ročníků osmiletých gymnázií všech zřizovatelů.

V roce 2004/2005 bylo otevřeno celkem 20 prvních ročníků osmiletých gymnázií - o jednu třídu méně než v předchozím školním roce. Z poměru počtu žáků a počtu ročníků vyplývá průměrná naplněnost prim pouze na úrovni 27,5 žáka na třídu. Tento nízký počet je ovlivněn zejména gymnázii soukromých zřizovatelů, kteří otevřeli v roce 2004/2005 tři primy s celkovým počtem 60 žáků, tedy průměrnou naplněností pouze 20 žáků na třídu, a obecního gymnázia s jednou primou s 23 žáky. Vlastní naplněnost prim u zřizovatele kraj je na úrovni 30 žáků na třídu.

Právě gymnázia těchto zřizovatelů jsou příčinou, že naplněnost tříd gymnázií v Jihočeském kraji byla ve srovnání, které provedl ÚIV v Praze, hodnocena na 12. místě ze všech krajů.

Ekonomicko-organizační nástroje však umožňují ovlivnit počet přijímaných žáků a počet tříd pouze u škol zřizovaných krajem, a tedy lze předpokládat, že na nepříznivý demografický vývoj budou systémově reagovat převážně pouze gymnázia zřizovaná krajem. Otázkou dalších perspektiv je jediné obecní gymnázium, které má průměrnou naplněnost všech osmi ročníků pouze 21 žáků, což je z hlediska ekonomického hluboce neefektivní.

Pokud by pokles potenciálu jedenáctiletých žáků v populaci měl být zohledněn pouze poklesem kapacit gymnázií zřizovaných krajem, pak počty žáků přijímaných do prim krajských škol by měly vývoj uvedený v tabulce

	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	11/12	12/13	13/14
žáci 11 let	7482	7449	6771	6012	5527	5627	5594	5583	5639	5554	5733
přijati do primy	463	461	408	349	312	320	317	316	320	314	328

Z tohoto rozboru vyplývá předpokládaný pokles již v roce 2007/2008 o minimálně čtyři nově otevírané ročníky, tedy ze šestnácti nově otevíraných prvních ročníků na dvanáct ročníků osmiletých gymnázií, zřizovaných krajem. V dalších letech by se však již počet nově otevíraných ročníků neměl snižovat a mohl by zůstat na této úrovni.

Zrušení by se mohlo týkat zejména malých gymnázií pouze s víceletým studijním programem, která mají zpravidla jednu třídu v každém ročníku a kde využití vybavení i aprobovanosti učitelů není tak efektivní, jako v gymnáziích s větším počtem tříd. Důležité je také přihlédnout ke spádovým oblastem jednotlivých gymnázií a k zájmu o danou školu, vyjádřenou počtem přihlášených a přijatých zejména v prvním kole přijímacích zkoušek.

Důležitý je i počet žáků gymnázií, odpovídajících věku patnácti až osmnácti let. V osmiletých gymnáziích odpovídají věku 15 až 18 let žáci vyššího stupně gymnázia. Jejich počet vychází z počtu žáků stávajících ročníků a počtu nově přijímaných do prvních ročníků. Při prostupu žáků osmiletým vzděláváním dochází k poklesu jejich počtu, přičemž z analýz je možné odhadnout meziroční pokles zhruba o 1 %. Při přechodu z kvarty do kvinty, kdy žáci končí povinnou školní docházku, je tento pokles poněkud větší - na úrovni zhruba 4 %.

	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	11/12	12/13	13/14
prima	579	555	580	510	480	480	480	480	480	480	480
sekunda	591	579	549	574	505	475	475	475	475	475	475
tercie	605	585	573	544	568	500	470	470	470	470	470
kvarta	615	595	579	567	539	563	495	466	466	466	466
kvinta	617	594	571	556	545	517	510	510	510	510	510
sexta	636	584	588	565	551	539	512	505	505	505	505
septima	709	629	578	582	560	545	534	507	500	500	500
oktáva	694	711	623	572	576	554	540	529	502	495	495
celkem I - VIII	5046	4832	4642	4472	4323	4173	4016	3942	3908	3901	3901

celkem V-VIII	2656	2518	2360	2276	2231	2156	2095	2050	2016	2010	2010
----------------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------

Počty žáků do šestiletých gymnázií by bylo vhodné v celém sledovaném období zachovat na stejné úrovni, zhruba jako je pro školní rok 2005/2006, tedy s počtem v průměru 150 nově přijímaných žáků ročně v pěti ročnících. Jedná se zejména o žáky bilingvních gymnázií, jejichž počet by nebylo vhodné snižovat.

Také v případě šestiletých gymnázií je možné stanovit počet žáků celkem při předpokládaném meziročním poklesu zhruba na úrovni 1 %

	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	11/12	12/13	13/14
první	131	135	150	150	150	150	150	150	150	150	150
druhý	155	128	134	149	149	149	149	149	149	149	149
třetí	121	158	127	132	147	147	147	147	147	147	147
čtvrtý	129	118	156	125	131	146	146	146	146	146	146
pátý	92	136	117	155	124	130	144	144	144	144	144
šestý	101	91	135	116	153	123	128	143	143	143	143
celkem 1-6	729	766	818	827	854	844	864	878	878	878	878

celkem 3-6	443	503	535	528	556	545	565	579	579	579	579
-------------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------

Z tabulky vyplývá, že i při zachování stávajícího počtu přijímaných žáků bude celkový počet žáků šestiletých gymnázií narůstat.

Žáci, kteří nastoupí do víceletých gymnázií snižují s odpovídajícím časovým posunem potenciál patnáctiletých k přijetí do čtyřletých gymnázií.

V roce 2004/2005 bylo celkem podle demografie 7952 patnáctiletých, přičemž z této skupiny byly 594 žáci v kvintách osmiletých gymnázií a 158 žáků třetího ročníku šestiletých gymnázií. Uvedeným rozbohem je vypočteno, že základna pro přijetí do čtyřletých gymnázií čítala v roce 2004/2005 celkem 7200 patnáctiletých žáků. Z toho počtu bylo v roce 2004/2005 přijato 913 žáků do čtyřletých gymnázií, tj. 12,68 %. **V gymnaziálním studiu tedy bylo v prvním ročníku čtyřletého studia a odpovídajících ročnících víceletých gymnázií (kvinta osmiletého gymnázia a třetí ročník šestiletého gymnázia) celkem 1665 žáků z patnáctiletých, tj. 20,94 %. Tento poměr by bylo dobré s ohledem na rozvoj všeobecného vzdělávání zvýšit na úroveň okolo 25,54 % v roce 2012/2013, což představuje nárůst o 4,61 %.**

V následující tabulce je uveden odhad nově přijímaných žáků do čtyřletých gymnázií a jejich procentuální podíl na počtu patnáctiletých.

	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	11/12	12/13	13/14
žáci kvinty 8GY	617	594	571	556	545	517	510	510	510	510	510
žáci 3roč. 6GY	121	158	127	132	147	147	147	147	147	147	147
počet 15letých	8090	7952	8118	8050	7482	7449	6771	6012	5527	5627	5594
potenciál	7352	7200	7420	7362	6790	6785	6114	5355	4870	4970	4937
přijetí 4leté	904	913	933	930	930	900	870	840	780	780	780
podíl v %	12,30	12,68	12,57	12,63	13,70	13,26	14,23	15,69	16,02	15,69	15,80

Pokud bychom předpokládali průměrně 29 žáků na třídu, pak v roce 2004/2005 bylo otevřeno 31 prvních ročníků čtyřletého gymnázia a tento počet by mohl být zachován až do školního roku 2008/2009, ve školním roce 2008/2009 by mohlo být otevřeno 30 prvních ročníků a dále pak by měl počet nově otevíraných tříd prvních ročníků klesat až na 27 tříd již ve školním roce 2011/2012.

Počet žáků nově přijímaných do prvních ročníků čtyřletých gymnázií a do odpovídajících ročníků víceletých gymnázií je vyjádřen tabulkou

	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	11/12	12/13	13/14
žáci GY 15letí	1642	1665	1631	1618	1622	1564	1527	1497	1437	1437	1437
podíl v %	20,30	20,94	20,09	20,10	21,68	21,00	22,55	24,90	26,00	25,54	25,69

V gymnaziálním studiu tedy bylo v prvním ročníku čtyřletého studia a odpovídajících ročnících víceletých gymnázií (kvinta osmiletého gymnázia a třetí ročník šestiletého gymnázia) celkem 1665 žáků z patnáctiletých, tj. 20,94 %. Tento poměr doporučujeme zvýšit na úroveň okolo 25,69 % v roce 2013/2014, což představuje nárůst o 4,75 %

Navržené zvyšování procentního podílu nově přijímaných žáků ve vztahu k počtu patnáctiletých je v souladu s dlouhodobým záměrem rozvoje výchovně vzdělávací soustavy ČR. I když plánovaný procentní podíl žáků přijímaných do prvních ročníků gymnázií se zvyšuje, tak v absolutních objemech počet přijímaných žáků do prvních ročníků čtyřletých gymnázií spolu se žáky odpovídajících ročníků víceletých gymnázií klesá. Jestliže v roce 2003/2004 byl tento počet žáků 1642, pak v roce 2009/2010 jich bude pouze 1527 a v roce 2013/2014 již jenom 1437 žáků. **V rozlišení podle zřizovatele bylo ve čtyřletých gymnáziích v roce 2003/2004 otevřeno 26 tříd prvních ročníků čtyřletých gymnázií zřizovaných krajem, 4 třídy v gymnáziích soukromých zřizovatelů a 1 třída církevního gymnázia.**

Pokud budou muset na demografický vývoj reagovat snižováním kapacit pouze gymnázia zřizovaná krajem, pak by počet nově otevíraných prvních ročníků čtyřletých gymnázií mohl poklesnout v roce 2008/2009 o jednu třídu na 25 tříd a také v dalších dvou letech o jednu třídu. V roce 2011/2012 o další dvě třídy na počet 21 tříd.

Vzhledem ke značně převyšujícímu zájmu o gymnaziální studium nad možnosti kapacit škol by bylo nepochybně možné zachovat počty nově přijímaných žáků na úrovni roku 2003/2004, ovšem pak by v roce 2009/2010 byl jejich podíl 24,25 % a v roce 2013/2014 již 29,35 % z celkového počtu patnáctiletých. Uskutečňoval by se pravděpodobně na úkor přípravy učňů pro dělnická povolání, jehož mírný pokles lze předpokládat, zejména s přihlédnutím k vývoji struktury zaměstnanosti.

Stejný meziroční pokles o 1 % je možné předpokládat při prostupu žáků také čtyřletým gymnaziálním studiem.

	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	11/12	12/13	13/14
první	904	913	933	930	930	900	870	840	780	780	780
druhý	828	904	904	924	921	921	891	861	832	772	772
třetí	831	830	895	895	914	911	911	882	853	823	764
čtvrtý	785	814	822	886	886	905	902	902	873	844	815
celkem 1-4	3348	3461	3554	3635	3651	3637	3575	3486	3338	3220	3132

Ve školním roce 2003/04 byl počet žáků gymnázií ve věku 15-18 let 6447. V dalších letech se tento počet bude snižovat zejména v důsledku většího počtu absolventů osmiletého gymnázia ve srovnání s počtem k osmiletému studiu přijímaných žáků. Ve školním roce 2009/2010 by měl být počet žáků na úrovni 6235, tedy nižší o 212 žáků, tj. zhruba o 7 tříd celkem. Vzhledem ke klesajícímu počtu mladistvých ve věku 15-18 let bude procentní podíl žáků gymnázií vzrůstat z hodnoty 19,89 % do 25,13 % v roce 2013/2014.

	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	11/12	12/13	13/14
žáci GY 15-18let	6447	6482	6448	6439	6438	6338	6235	6115	5933	5809	5721
podíl v %	19,89	20,10	19,99	19,99	20,37	20,38	20,96	22,07	23,03	24,27	25,13

Vývoj počtu tříd prvních ročníků interpretujeme následující tabulkou

	03/04	09/10	13/14
čtyřletá GY	31	30	27
šestiletá GY	5	5	5
osmiletá GY	21	17	17

Lycea

V roce 2003/2004 bylo přijato do lyceí 139 žáků. Tento počet je relativně malý a představuje zhruba 1,72 % patnáctiletých. Počet žáků přijímaných do lyceí se podle předpokladů ještě zvýší na zhruba 270 žáků, což odpovídá počtu devíti prvních ročníků. Z toho plyne, že také počet žáků celkem v lyceích se bude zvyšovat. Pokud by bylo přijímáno ročně 270 žáků, pak celkový počet žáků lyceí bude již v roce 2008/2009 představovat 1064 žáků, tedy 3,43 % a v roce 2013/2014 již 4,67 % z celkového počtu žáků ve věku 15 až 18 let.

	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	11/12	12/13	13/14
první	139	115	273	270	270	270	270	270	270	270	270
druhý	121	140	114	270	267	267	267	267	267	267	267
třetí	74	119	139	113	268	265	265	265	265	265	265
čtvrtý	56	75	118	137	112	265	262	262	262	262	262
celkem	390	449	643	790	916	1067	1064	1064	1064	1064	1064

SOŠ

V roce 2003/2004 bylo v prvních ročnících SOŠ celkem 3565 žáků. Pokud by byla připočtena do tohoto počtu i lycea, pak celkový počet žáků prvních ročníků SOŠ a lyceí je 3704 žáků, což představuje 45,78 % patnáctiletých. V roce 2004/2005 bylo přijato pouze 3475 žáků, což představuje pokles na 43,7 %. Pokud by měl být tento poměr zachován i do budoucna, pak by to znamenalo, že v roce 2009/2010 by do prvních ročníků mělo být přijato 2959 žáků a v roce 2013/2014 už pouze 2445 žáků.

	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	11/12	12/13	13/14
žáci 1.roč.SOŠ	3704	3475	3548	3518	3270	3255	2959	2627	2415	2459	2445
počet tříd	128	120	122	121	113	112	102	91	83	85	84

V tabulce jsou uvedeny počty žáků přijímaných do maturitního studia na středních odborných školách. Kromě těchto žáků bylo ve školním roce přijato 23 žáků do nematuritního studia. Pokud lze předpokládat zachování tohoto počtu i do dalších let, pak je počet žáků o 23 větší.

Ve školním roce 2003/2004 bylo 128 tříd prvních ročníků, což odpovídá průměrné naplněnosti 29 žáků na třídu. Již v roce 2004/2005 však počet tříd prvních ročníků poklesl na 120 tříd. Tento počet by měl být postupně snižován. V roce 2009/2010 by byla potřeba snížit počet na pouze 102 prvních tříd a v roce 2013/2014 již jenom 84 tříd prvních ročníků.

Pro odhad počtu žáků středních škol je použit předpokládaný počet žáků v prvních ročnících a pokles počtu žáků při průchodu středoškolským vzděláváním. Z výsledků rozborů za předchozí tři roky lze odhadnout, že při přechodu z prvního ročníku do druhého poklesne počet žáků v průměru o 5 % a při přechodu z druhého do třetího a ze třetího do čtvrtého poklesne zhruba o 3 %.

V důsledku tohoto poklesu se snižuje průměrný počet žáků na třídu z původně v prvním ročníku uvažovaných 29 žáků až v průměru na 25 žáků na třídu ve čtvrtém ročníku a s tímto předpokladem je odvozen počet tříd.

ročník	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	11/12	12/13	13/14
první	3704	3475	3548	3518	3270	3255	2959	2627	2415	2459	2445
druhý	3308	3594	3301	3370	3342	3106	3092	2811	2496	2295	2336
třetí	3026	3233	3486	3202	3269	3242	3013	3000	2727	2421	2226
čtvrtý	2939	2956	3136	3382	3106	3171	3144	2923	2910	2645	2348
celkem	12977	13258	13471	13472	12987	12774	12209	11360	10548	9819	9355
počet tříd	484	496	504	505	487	479	458	427	397	369	350

Počet žáků i tříd v nejbližších letech se bude zvyšovat neboť v roce 2003/2004 bylo na SOŠ v prvním ročníku 128 tříd, ale ve čtvrtém pouze 116 tříd, tedy studia absolvují menší počty žáků než kolik je jich nyní přijímáno do prvních ročníků.

I při tomto způsobu redukce počtu tříd vzroste relativní počet žáků SOŠ z celkového počtu patnácti až osmnáctiletých ze 40,03 % v roce 2003/2004 na 41,04 % v roce 2009/2010 (počty jsou uvedeny bez žáků konzervatoří).

	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	11/12	12/13	13/14
žáci SOŠ	12977	13258	13471	13472	12987	12774	12209	11360	10548	9819	9355
poměr v %	40,03	41,12	41,76	41,83	41,09	41,08	41,04	40,99	40,95	41,02	41,10

SOU

Počet žáků na SOU – učebních oborech

V roce 2003/2004 bylo do tříletých učebních oborů přijato 3148 žáků a do maturitních oborů na SOU bylo přijato 469 žáků, tj. 38,91 % učňů z patnáctiletých a 5,79 % žáků maturitních oborů z patnáctiletých.

Pokud by měl počet nově přijímaných učňů na SOU kopírovat křivku počtu patnáctiletých, redukovanou s ohledem na záměr navýšení počtu přijímaných žáků na gymnázia, pak by vývoj přijímaných učňů odpovídal následující tabulce

	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	11/12	12/13	13/14
žáci 1.roč. SOU	3148	3005	2820	2793	2631	2620	2382	2114	1943	1979	1967
poměr v %	38,91	37,79	34,74	34,70	35,16	35,17	35,18	35,16	35,15	35,17	35,16

Pro odhad počtu žáků v učebních oborech je použit předpokládaný počet žáků prvních ročníků a pokles počtu žáků při prostupu mezi jednotlivými ročníky. Z analýzy tří posledních let vyplývá, že při přechodu z prvního do druhého ročníku klesá počet žáků v průměru o 9 % a při přechodu z druhého do třetího ročníku o další 4 %.

ročník	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	11/12	12/13	13/14
první	3148	3005	2820	2793	2631	2620	2382	2114	1943	1979	1967
druhý	2937	2776	2735	2566	2542	2394	2384	2168	1924	1768	1801
třetí	2874	2825	2665	2625	2464	2440	2298	2289	2081	1847	1697
celkem	8959	8606	8220	7984	7636	7454	7065	6570	5948	5594	5465

Počet tříd je stanoven na základě počtu ve školním roce 2003/2004 s použitím předpokladu, že i při poklesu počtu žáků při přechodu z prvního do vyšších ročníků se počet tříd nemění, pouze se snižuje průměrná naplněnost tříd. Ta ve školním roce 2003/2004 byla 26,23 žáků na třídu a v dalších ročnících 24,27 a 22,99 žáků na třídu. Touto průměrnou naplněností se ve sledování ÚIV zařadila SOU na 4. místo v pořadí krajů.

	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	11/12	12/13	13/14
žáci SOU I.ročník	3148	3005	2820	2793	2631	2620	2382	2114	1943	1979	1967
první	120	121	114	112	106	106	96	85	78	80	79
druhý	121	118	121	114	112	106	106	96	85	78	80
třetí	125	120	118	121	114	112	106	106	96	85	78
počet tříd	366	359	353	347	332	324	307	287	259	243	237

Z uvedené tabulky vyplývá, že bude potřebné do roku 2009/2010 snížit počet tříd prvních ročníků SOU na 96 tříd, tedy zhruba o 25 % a do školního roku 2013/2014 ještě na 79 tříd.

Počet žáků SOU – maturitní obory

V roce 2003/2004 byl počet žáků přijímaných do prvních ročníků maturitních oborů 469 přijatých, což představuje 5,8 % patnáctiletých. Pokud by tento poměr měl být zachován, pak počet nově přijímaných bude dán hodnotami uvedenými v tabulce

	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	11/12	12/13	13/14
žáci 1.roč. SOU M	469	460	470	466	433	431	392	348	320	326	324
Poměr v %	5,80	5,78	5,79	5,79	5,79	5,79	5,79	5,79	5,79	5,79	5,79

	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	11/12	12/13	13/14
první ročník	469	460	470	466	433	431	392	348	320	326	324
druhý ročník	486	448	490	500	495	460	458	417	370	340	346
třetí ročník	434	454	430	470	480	476	442	440	400	355	327
čtvrtý ročník	382	423	436	413	451	460	457	424	422	384	341
celkem	1771	1785	1826	1849	1859	1827	1749	1629	1512	1405	1338

Počet tříd maturitních oborů na SOU

	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	11/12	12/13	13/14
počet tříd 1. roč	19	21	21	21	19	19	18	16	14	15	15
počet tříd 2. roč	21	19	21	21	21	19	19	18	16	14	15
počet tříd 3. roč	19	21	19	21	21	21	19	19	18	16	14
počet tříd 4. roč	16	19	21	19	21	21	21	19	19	18	16
počet tříd celkem	75	80	82	82	82	81	77	72	67	62	59

Nástavbová studia na SOU a SOŠ

Počet žáků nástavbového studia na SOU vychází ze stavu školního roku 2003/2004 a do budoucna je odhadován s ohledem na počet přijímaných do prvních ročníků a odhadovaný pokles počtu žáků mezi prvním a druhým ročníkem. Předpokládá se, že počet nově přijímaných žáků na nástavbové studium bude 30 % z počtu absolventů SOU a pokles počtu žáků při přechodu z prvního do druhého ročníku bude 20 %.

	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	11/12	12/13	13/14
první	817	703	685	673	636	630	572	570	518	460	423
druhý	683	680	562	548	538	508	504	458	456	415	368
celkem	1500	1383	1247	1221	1174	1139	1077	1028	974	874	791

Ve školním roce 2004/2005 byli žáci vyučováni celkem v šestapadesáti třídách při naplněnosti tříd v prvním ročníku 27,03 a ve druhém ročníku 22,66 žáků.

Vývoj počtu tříd lze odhadnout v následující časové řadě.

	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	11/12	12/13	13/14
první	30	26	25	25	23	23	21	21	19	17	16
druhý	30	30	25	24	24	22	22	20	20	18	16
celkem	60	56	50	49	47	45	43	41	39	35	32

Na SOŠ bylo ve školním roce 2004/2005 v nástavbovém studiu pouze 67 žáků celkem, přičemž v celkem dvou třídách prvního ročníku bylo 30 žáků, ve dvou třídách druhého ročníku 38 žáků a v jedné třídě třetího ročníku 9 žáků. Do budoucna s ohledem na opatření nově přijatého školského zákona se význam SOŠ v oblasti nástavbového studia zřejmě zvýší.

Speciální střední školy

Odborná učiliště

Počet žáků je odhadován s ohledem na počet přijímaných do prvních ročníků, který představuje zhruba 3 % počtu patnáctiletých a pokles počtu žáků mezi jednotlivými ročníky, který lze odhadnout z minulých let tak, že při přechodu z prvního do druhého ročníku je pokles zhruba 12 % žáků a při přechodu z druhého do třetího ročníku zhruba 10 % žáků.

	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	11/12	12/13	13/14
první	247	239	244	242	224	223	203	180	166	169	168
druhý	230	217	210	214	213	198	197	179	159	146	149
třetí	226	207	196	189	193	191	178	177	161	143	131
celkem	703	663	649	645	630	612	578	536	485	458	448

Praktické školy

V praktických školách bylo ve školním roce 2003/2004 celkem 69 žáků, což představuje zhruba 0,8 % počtu patnáctiletých. V prvním ročníku bylo 43 žáků a s tímto počtem bude třeba kalkulovat i do budoucna. Předpokládá se mírný rozvoj spíše jednoletých a dvouletých praktických škol pro absolventy pomocných škol v rámci zvýšení možností jejich sociálního a pracovního uplatnění. Vzhledem k úbytku počtu při přechodu mezi prvním a druhým ročníkem na úrovni 25 % lze počítat, že každý rok absolvuje studium zhruba 30 žáků.

Celková rekapitulace

Z celkové rekapitulace vyplývá, že počet nově přijímaných žáků do 1. ročníků středních škol je dlouhodobě na úrovni 112 % mladistvých ve věku 15 let, což vytváří předpoklad, že očekávaných hodnot bude možné dosáhnout. Větší počet přijímaných žáků do prvních ročníků ve srovnání s počtem patnáctiletých je způsoben tím, že jsou do prvních ročníků přijímáni i žáci starší, například po neúspěšném zahájení studia na střední škole se hlásí o rok později ke studiu na středním odborném učilišti. Jestliže počet žáků druhých ročníků středních odborných škol v daném školním roce je v průměru o 5 % nižší než počet žáků prvních ročníků v roce předchozím, pak mezi nimi je potenciál, který se opakovaně hlásí do prvních ročníků jiné střední školy. Obdobně je pokles učňů mezi prvním a druhým ročníkem v průměru 9 %, tedy tito žáci se opakovaně hlásí na jinou střední školu nebo vzdělávací soustavu opouští bez jejího řádného ukončení. Druhým zdrojem navýšení počtu nově přijímaných oproti patnáctiletým mohou být žáci z jiných krajů, kteří se hlásí do škol s nadkrajovou působností.

	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	11/12	12/13	13/14
žáci GY 15letí	1642	1665	1631	1618	1622	1564	1527	1497	1437	1437	1437
žáci 1.roč.SOŠ	3704	3475	3548	3518	3270	3255	2959	2627	2415	2459	2445
žáci 1.roč. SOU	3148	3005	2820	2793	2631	2620	2382	2114	1943	1979	1967
žáci 1.roč. SOU M	469	510	520	516	480	477	434	385	354	361	359
žáci 1.roč. SpecŠ	290	279	284	282	264	263	243	220	206	209	208
celkem	9253	8934	8803	8728	8266	8180	7545	6844	6356	6445	6415
podíl v %	114,4	112,3	108,4	108,4	110,5	109,8	111,4	113,8	115	114,5	114,7

Výhledově chceme zachovat proporční strukturu vzdělávání s tím, že počet přijímaných na gymnázia z celkového počtu přijímaných do středních škol bude poněkud narůstat ze 17,7 % na 22,4 % a do lyceí z 1,7 % na celkových 4,7 %. Ostatní části této proporční struktury vzdělávání a „přesuny žáků“ lze jen s obtížemi přesně prognózovat.

	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	11/12	12/13	13/14
žáci GY 15letí	17,7	18,6	18,5	18,5	19,6	19,1	20,2	21,9	22,6	22,3	22,4
žáci 1.roč.SOŠ	40,0	38,9	40,3	40,3	39,6	39,8	39,2	38,4	38,0	38,2	38,1
žáci 1.roč. SOU	34,0	33,6	32,0	32,0	31,8	32,0	31,6	30,9	30,6	30,7	30,7
žáci 1.roč. SOU M	5,1	5,7	5,9	5,9	5,8	5,8	5,8	5,6	5,6	5,6	5,6
žáci 1.roč. SpecŠ	3,1	3,1	3,2	3,2	3,2	3,2	3,2	3,2	3,2	3,2	3,2

Celkový počet žáků středních škol je uveden v tabulce

	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	11/12	12/13	13/14
žáci GY 15-18let	6447	6482	6448	6439	6438	6338	6235	6115	5933	5809	5721
žáci SOŠ	12977	13258	13471	13472	12987	12774	12209	11360	10548	9819	9355
žáci konzervatoře	170	170	170	170	170	170	170	170	170	170	170
žáci SOU	8959	8606	8220	7984	7636	7454	7065	6570	5948	5594	5465
žáci SOU M	1771	1835	1876	1898	1906	1874	1791	1666	1547	1440	1372
žáci speciálních škol	772	723	709	705	690	672	638	596	545	518	520
počet žáků celkem	31096	31074	30894	30669	29827	29282	28108	26479	24690	23350	22603
podíl z 15-18 letých	95,92	96,37	95,76	95,21	94,38	94,16	94,47	95,54	95,85	97,55	99,31

Podíl žáků středních škol z počtu mladistvých ve věku 15-18 let je v roce 2003/2004 roven zhruba 96 % a v období vymezeném zpracováváním dlouhodobým záměrem bude zhruba stejný. Teprve po roce 2009 se předpokládá mírné zvýšení tohoto podílu.

Celkově nižší podíl počtu žáků středních škol ve srovnání s celkovým počtem mladistvých je zapříčiněn zejména tím, že učební obory jsou tříleté a osmnáctiletí jsou již absolventy. Pokud bylo ve školním roce 2003/2004 ve 3. ročnících učebních oborů příkladně 2874 žáků, což je 9,5 % počtu žáků v kohortě 15-18letých, pak již v dalším školním roce jsou tito žáci mimo počty žáků středních škol, pokud není uvažováno v těchto kalkulacích s nástavbovým studiem a tedy podíl žáků středních škol je o toto procento nižší. Podíl by tak mohl teoreticky být na úrovni 90,5 %.

Podíl žáků jednotlivých typů středních škol je v procentech vyjádřen následující tabulkou

	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	11/12	12/13	13/14
žáci GY 15-18let	20,73	20,86	20,87	21,00	21,58	21,65	22,18	23,10	24,03	24,88	25,31
žáci SOŠ	41,73	42,67	43,60	43,93	43,54	43,62	43,44	42,90	42,72	42,05	41,39
žáci konzervatoře	0,55	0,55	0,55	0,55	0,57	0,58	0,60	0,64	0,69	0,73	0,75
žáci SOU	28,81	27,70	26,61	26,03	25,60	25,46	25,13	24,81	24,09	23,96	24,18
žáci SOU M	5,70	5,91	6,07	6,19	6,39	6,40	6,37	6,29	6,26	6,17	6,07
žáci speciálních škol	2,48	2,33	2,29	2,30	2,31	2,29	2,27	2,25	2,21	2,22	2,30

Vyšší odborné školy

Počet nově přijímaných studentů ke studiu na VOŠ je odvozován z počtu devatenáctiletých. Ve školním roce 2004/2005 bylo přijato ke studiu zhruba 11,4 % studentů z této věkové kategorie. Pokud by měl být tento poměr zachován, pak bude počet studentů přijímaných do prvních ročníků odpovídat hodnotám uvedeným v tabulce. Celkový počet studentů ve VOŠ pak lze odhadovat z počtu studentů prvních ročníků a ze statistických rozborů zjištěných poklesů počtu při přechodu studentů mezi jednotlivými ročníky. Při přechodu mezi prvním a druhým ročníkem ubývá zhruba 40 % studentů a při přechodu mezi druhým a třetím ročníkem 20 % studentů.

	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	11/12	12/13	13/14
první	1127	926	923	923	922	906	925	917	852	849	771
druhý	641	716	556	554	554	553	544	555	551	512	510
třetí	451	585	573	444	443	443	443	435	444	440	409
čtvrtý	22	27	22	22	22	22	22	22	22	22	22
celkem	2241	2254	2074	1944	1942	1925	1934	1930	1870	1823	1713
populační ročník 19 letých	8 511	8 125	8 102	8 101	8 090	7 952	8 118	8 050	7 482	7 449	6 771

Věk	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 013	2013/ 2014
11 let	6771	6012	5527	5627	5594	5583	5639	5554	5733
13 let	7482	7449	6771	6012	5527	5627	5594	5583	5639
15 let	8118	8050	7482	7449	6771	6012	5527	5627	5594
18 let	8101	8090	7952	8118	8050	7482	7449	6771	6012
19 let	8102	8101	8090	7952	8118	8050	7482	7449	6771

Škola	1. ročník	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014
GY - 8	žáci	580	510	480	480	480	480	480	480	480
	třídy	21	19	17	17	17	17	17	17	17
GY - 6	žáci	150	150	150	150	150	150	150	150	150
	třídy	5	5	5	5	5	5	5	5	5
GY - 4	žáci	933	930	930	900	870	840	780	780	780
	třídy	31	31	31	30	29	28	27	27	27
Lycea	žáci	273	270	270	270	270	270	270	270	270
	třídy	9	9	9	9	9	9	9	9	9
SOŠ	žáci	3275	3248	3000	2985	2689	2357	2145	2189	2175
	třídy	113	112	104	103	93	82	74	76	75
SOU uč.	žáci	2820	2793	2631	2620	2382	2114	1943	1979	1967
	třídy	114	112	106	106	96	85	78	80	79
SOU st.	žáci	470	466	433	431	392	348	320	326	324
	třídy	21	21	19	19	18	16	14	15	15
SOU nást.	žáci	685	673	636	630	572	570	518	460	423
	třídy	25	25	23	23	21	21	19	17	16
OU	žáci	244	242	224	223	203	180	166	169	168
	třídy	21	21	19	19	17	15	14	14	14
VOŠ	žáci	923	923	922	906	925	917	852	849	771
	skupiny	41	41	41	40	41	41	39	39	35

Závěr:

Cílem přílohy DLZ kraje bylo postihnout dopad demografického vývoje především do segmentu středního školství a předložit zřizovateli jako podklad pro jeho rozhodnutí v rámci 1. etapy optimalizace sítě škol a školských zařízení v kraji s účinností k 1.1.2006 a 2. etapy optimalizace s účinností k 1.1.2010.

Další ukazatele vyplývající ze zpracované demografické projekce – počet pedagogických a nepedagogických zaměstnanců v jednotlivých druzích škol v následujících letech, využití kapacit škol, výše provozních a mzdových úspor jednotlivých optimalizačních etapách – budou sledovány meziročně.